

דבר חודש בחודשו

בס"ד

מתורתו של הגאון הגדול רבי יואל שוורץ שליט"א
ר"מ בישיבת דבר ירושלים ומרבני שכונת מעלות דפנה

עלון 33 סיון תשעט'
תיקון של חג שבועות

העקדה, מתן תורה, והמשיח בן דוד. כי אחר המלחמה,
בחג שבועות תשכ"ז הותר לקהל הרחב להגיע לכותל,

חג השבועות תשכ"ז

[לראשונה בהיסטוריה מאז החורבן,

הגיע עם ישראל לכותל המערבי]

דבר המערכת

בעלון הקודם הבאנו את דברי הנביא ירמיה שחילול שבת מביא שריפות ומונע שלטון באומה ואכן זה קרה, ועדיין השרפות בעוטף עזה לא פוסקות. בינתיים קרה מאורע חד פעמי בתולדות המדינה, שנקבע שיהיו בחירות חוזרות. והדברים תואמים את מה שקונן רבנו על זה, היינו חילולי השבת המתרבים, וכן המרד נגד הקב"ה במצעדי תועבה, ולא מוחים על כך.

אמנם יש על הפרק כמה עניינים שראוי לעסוק בהם ואחד מהם החלשות כח הערכאות אחר שיותר ויותר מתגלים דברים קשים הקשורים להם, וסימן לדבר הוא בחירת מבקר המדינה אדם שאינו שופט ובשונה מהעבר שהיה אדם המשמש בתפקיד זה, בא מהערכאות.

דבר חשוב נוסף והוא קריאתו של ח"כ סמוטריץ, שהגיע הזמן שמדינת ישראל תנוהל על פי התורה ותהיה כמו בימי דוד ושלמה.

אבל רבנו שהיה מאושפז וב"ה, חוזר לאיתנו עדיין לא ספק ללמדנו מה היא דעת התורה בנושאים חשובים אלו, אנו מקווים שבקרוב יחזור רבנו לעבודתו ולמדנו גם סוגיות אלו.

ברוך רופא חולים! והודיה נוספת לבורא עולם שרבנו החל לחזור לאמירת השיעורים

חברי המערכת ואגוד אש"ל

והדרך לציבור הייתה, לעבור בדרך שנסללה במיוחד עבור האפיפיור פאלוס שביקר בארץ ולא הסכים להיכנס אליה בדרך הרשמית, כדי לא להכיר במציאות שעם ישראל חזר לארצו, דבר שסתר לחלוטין את השקר שעליו סמכו הנוצרים, שהיהודים חלילה בגלות נצחית, כי סירבו לקבל את משיח השקר שלהם. [והייתה דרך זו שהמוני בית ישראל דורכים עליה דרך המקשרת בין הר ציון לכותל].

כך, הכותל הוא מקום העקדה שהייתה בהר המוריה. שבועות הוא יום קבלת התורה, ויום לידת דוד אבי המשיח, וההליכה לכותל אז דרך הר ציון בדווקא, כנראה כדי לזכור את דוד. והנה, על קרני אילו של יצחק שהוקרב במקומו של יצחק הוא האיל שהסתבך בקרניו בסבך נאמר (פרקי דרבי אליעזר) עליה; שהשופר שתקע בהר סיני היה הקרן השמאלית של האיל, ושופרו של המשיח הוא יהיה הקרן הימנית של האיל.

בשנת תשכ"ז הייתה הכנה גדולה לקראת שנת תשכ"ח שהיא בגימטריה השווה לגימ' של המילה מרחפת ועליה נאמר בספר מדבר קדמות של החיד"א, שהיא שנה מיוחדת לגאולה ככתוב (בראשית א' ב'): "וְהָאָרֶץ, הָיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ, וְזוֹשָׁרָה, עַל-פְּנֵי תְהוֹם; וְרוּחַ אֱלֹהִים, מְרוּפֹת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם" – ובמדרש רוח אלוקים – רוחו של מלך המשיח, על פני המים זו התשובה ככתוב (שמואל א' ז' ו'): "וַיִּקְבְּצוּ הַמַּצְפָּתָה וַיִּשְׁאָבוּ-מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ לְפָנֵי הַשָּׁמַי, וַיִּצְבּוּ בַיּוֹם הַהוּא, וַיֹּאמְרוּ שָׁם, הֲזֹטְאֵנוּ לַהֲשֵׁם; וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בַּמַּצְפָּה." ששפכו לבם בתשובה. [וקמו לראשונה בהיסטוריה ישיבות לבעלי תשובה, היינו ישיבה שכל התלמידים שלומדים שם הם כמעט ללא רקע יהודי קודם, היה דבר שהחל אז, והיה זה חלק חשוב מהמהפכה הרוחנית של התקופה אחרונה].

אחד מתחנות הדרך של ההיסטוריה של ימינו, היא מלחמת ששת הימים, שפרצה בכ"ו אייר שהוא תאריך בו הסתיימה מלחמת העולם השנייה. מלחמה שהביאה לכך, שאומות העולם הרשו לנו לבנות מדינה יהודית בארץ ישראל. והוא שלב גדול בדרך לגאולה, כמו שכתב הרמב"ן (שיר השירים פרק ח): שהמשיח צריך לקבל רשות העמים, כמו שהיה ביציאת מצרים שיצאו ברשות פרעה. וכן היה בהצהרת כורש בבית שני. וכבר אחר הצהרת סן רמו באיטליה [רומין], שם בז' אייר שנת תר"כ, אישרו האומות המנצחות במלחמת העולם הראשונה את הצהרת בלפור ונתנו מנדט לאנגליה להכין בית לאומי ליהודים בארץ. אמר על כך בעל האור שמח: כי בעקבות זאת, סר פחד השלוש שבועות. שמעכבות את שיבתנו לארץ.

מלחמת ששת הימים, הסתיימה ביום המיוחס הוא ב' סיון, [הוא אותו יום בשבוע שבו יחול גם יום כיפור הבא], והוא זמן שבו מתחילים יחידי הסגולה את עבודת יום הכיפורים, ומלחמת ששת הימים עשתה מהפכה בעם ישראל, להתקרב ליהדות; יהודי רוסיה קמו לתחייה, וכאמור ישיבות לבעלי תשובה קמו לראשונה בהיסטוריה [לבני חוץ לארץ, שבאו לארץ להתפעל מהנסים]. ובכנסת פתחו את הישיבה החגיגית שהייתה אחר גמר המלחמה] בפרק מההלל. ומלחמת יום כיפור הייתה כעין המשך ליום המיוחס בכך שהביאה להמשך מהפכת התשובה, בכך שהביאה לחזרה בתשובה בקרב אזרחי המדינה, וקמו ישיבות בעלי תשובה ישראלים.

באותו חג שבועות שניתן לציבור רשות לראשונה להגיע לכותל, נפגשו כל שלושת תחנות הדרך של עם ישראל;

הגמרא ועליה רש"י ועליו תוספות ועליהם מהרש"א ועליו קרני ראם. וכן שאר ספרים. ובזכות לימוד התורה נגאל בזמן המשיח שמכונה צמח, ככתוב (ישעיה יא' א'): "וַיֵּצֵא זוֹכֵר, מִיַּעַר יִשְׁשִׁי; וְנִצָּר, מִיִּשְׂרָאֵל יִפְרָה". ובתפילה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" כי הגאולה של בעתה היא מתגלגלת והולכת לאט לאט כמו צמח.

ועל ההסבר המובא במשנה ברורה שכיוון שבעצרת יש דין על פירות האילן לכן הענפים מזכירים לנו להתפלל עליהם, [אמנם הקישוט שהוא בענפים ולא בפירות לכאורה זה לא רק משום שבעבר עיקר צמיחת הפירות היה בזמן מאוחר יותר, אלא כדברי הרבי מסאטמר ששבועות הוא הפך מט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילן ואז אוכלים פירות, והסברו הוא זה; רמז יש בדבר כאשר הפירות הם הבנים נידונים הם מזכירים זכות אבות = האילנות. ובט"ו בשבת כשנידונים האבות הם מזכירים זכות הבנים = הפירות].

התפילה ביום זה על פירות האילן היא גם על האדם, המכונה (פרשת שופטים) גם: "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, לְבַא מִפְּתִיחַ בְּמִצּוֹר." (השל"ה) והוא עץ הפוך היונק מלמעלה הראש הוא הגזע והידיים והרגליים הן הענפים (מהר"ל). ועוד יותר יש להתפלל על תלמידי חכמים המכונים עץ פרי (תענית ז' א').

עוד נראה לבאר למה מקשטים בענפים ללא פרי, על פי הגמרא (חולין צב): שלחו מארץ ישראל לבלל הוראה: שיש לאשכולות = תלמידי החכמים, להתפלל על העלים = הם הבעלי הבתים, כי בלי העלים האשכולות לא יכולים להתקיים, [בימינו הדברים מובנים עוד יותר, היום ידוע: שהעלים לא רק שומרים על הפרי, אלא הם גם המייצרים את כל המזון בעולם בתהליך הקרוי פוטו-סינתזה] וכמו גם הספירה לקראת מתן התורה שהיא לעומר, להזכיר גם כי אם אין קמח אין תורה.

ואולי גם להזכיר מה שנאמר (סוף כתובות): "עתידיים כל אילנות סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות שנאמר (יואל ב' כב): "אֵל-תִּירָאוּ בְּהִמּוֹת שְׂדֵי, כִּי דִשְׂאוּ זָאוֹת מִדְּבָר:

כִּי-עֵץ זָשָׂא פְרִי, תֵּאָנֶה וְגִפֶן נָתַנוּ זֵיִלָם." וזה מתקשר גם לענין השני שבו מקשטים את החג בנוסף לענפי האילנות מקשטים גם בעשבים, להזכיר את הכתוב (שמות ל"ד ג'): "וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם אִישׁ אֶל יְרֵא בְּכָל הָהָר גַּם הַצֹּאן וְהַבָּקָר אֶל יָרְעוּ אֶל מוֹל הָהָר הַהוּא", אף שהר סיני הוא קרח כל השנים, כיוון שירדה עליו השכינה הוא הצמיח עשבים, וכמו מטה אהרן שהושם במשכן פרח וגידל שקדים, כך גם קרה בקישוטי אילנות הזהב הזהב שעשה שלמה במקדש שכל זמן שהיה בקדושתו נתנו פרי. כמו שקרה לארץ השוממת כשחזרו בניה הפכה לגן עדן. והעיר ימית בסיני פרחה ביותר עד הגרוש וכן גוש קטיף, הבעלים החדשים שהיו פועלים אצל הבעלים היהודים, תמהים מדוע אצלם לא גדל כמו שהיה בזמן שהיו היהודים

הם יפּרוּ, ואל נשכח שמאז שהמדינה עוזרת ללומדי

וסיבת כל זה, כי עיקר הזכות של עם ישראל, באה מכך העקדה. ועל מתן התורה גם נאמר במדרש: שלקח הקב"ה את הר המוריה והניחו על הר סיני וכך נתן עליהם את התורה, ורבי יהודה הלוי בפיוט יום שבתון אין לשכוח כתב: "דיבר בקדשו בהר המור יום השביעי זכור ושמור", וזה מובן רק לפי המדרש האמור, שהרי מתן תורה היה בהר סיני ולא בהר המוריה. אלא אם כן כוונתו בהר המור לבשמים שמילאו את העולם בכל דיבור מעשרת הדברות, וכינה את הר סיני הר הבשמים.

המצאות הר ציון בידי היהודים כבר בשנת תש"ח, שהוא היה אז מקום העליה לרגל והתפילות של האומה עד שחרור הכותל, היה דבר לא פשוט, והקב"ה השאיר לנו תזכורת לכך - את שני קברות המהנדסים שבנו את חומת העיר העתיקה בזמן הסולטן סולימן. שהרג אותם בגלל ששיחדו אותם להשאיר את הר ציון מחוץ לחומת ירושלים כדי שיצטרכו לשלם פחות! קברם נמצא עד היום (כחמש מאות שנה) ליד שער יפו מסתבר שזה כדי שניתן לב לזה!

חשיבות המצאות הר ציון אז בידינו

ברישיון שנתן האו"ם ליהודים בשנת תש"ח, לשלוט על חלק מהארץ, היה סעיף חשוב, שירושלים וסביבותיה יהיו מקום שנתון לשלטון בין לאומי, בגלל היותו קדוש גם לנוצרים וגם למוסלמים, והנה אילו הייתה ירושלים ההיסטורית בידינו, האו"ם היה נוטל אותה ומבצע את תכניתו, נתן הקב"ה את ירושלים העתיקה לערבים שהאו"ם לא יכול היה להוציא אותה מידם, וכך נגנזה תכנית האו"ם, וכאשר הגיעה השעה כבר ירושלים נשארה בידינו.

אמנם כדי שהשקר הנוצרי יתבטל, היה צורך שהר ציון יהיה בידינו, כי למרות הקמת המדינה בארץ, עדיין היו שטענו; הרי ירושלים היא עיקר הארץ והיא לא נתנה לנו. לכן היות הר ציון נשלט בידינו, שבו נמצא קבר דוד המלך, זה חיזק את הרושם שאכן חל שינוי עצום בהיסטוריה ונתקיים הכתוב (עובדיה א' כא'): "וַעֲלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָר צִיּוֹן, לְשִׁפְטֵי אֶת-הָרַעְשׂוֹ; וְהִיָּתְהָ לְהַשֵּׁם, הַמְּלוֹכָה." [והמילים בהר ציון הן בצירוף 2 הכולל בגימ' 363 כמניין הגימ' של המילה המשיח 363]. ונתקיימו דברי הגמרא (מגילה ו'): קיסרי [מקום מושב השלטון הרומי בארץ] וירושלים, אם יאמר לך אדם; חרבו שתיהן, או נבנו שתיהן, אל תאמין, אלא חרבה זו נבנתה זו, וכן להפך! ואכן, הישוב היהודי בארץ, חרב רק אחר שהנוצרים הרומאים הצרו את צעדי היהודים. ועתה בשוב היהודים לארץ הנצרות שוקעת.

לפי האמור יהיה לנו הסבר חדש לקישוט האילנות שמקשטים בו את בתי הכנסת והבתים בחג השבועות והוא: להזכיר לנו את שלושת העניינים האלה; הסבך שבו הסתבך האיל בעקדה [ואולי גם את העצים שהיו ערוכים על המזבח שהונח עליהם יצחק]. ואת מתן התורה שהיא מכונה עץ חיים משום שמתן תורה נמשך כל הזמן, והדבר בולט במיוחד בכך: שכל ספר לימוד תורני זוכה במרוצת השנים לתוספת על הדף ליד הטקסט המקורי דבר שאינו קיים בשום ספרים אחרים. על החומש בא תרגום ועליו מעט צרי וכן רש"י ועליו שפתי חכמים על המשנה באה

ג'): "לְרִיזוֹ שְׂמֹנֶיךָ טוֹבִים, שְׂמֹן תּוֹרֶךָ שְׂמֹנֶה; עַל-כֵּן, עֲלָמוֹת אֶהְיֶה." העמים ששמעו מגדלות ה' כמו שריח הבושם מתפשט והושפעו מכך. גם היום בקוריאה הדרומית רוצים להידמות לעם ישראל לכן תרגמו את הגמרא לקוראנית, ובסין ישנה קבוצה גדולה של אוכלי כשר בגלל סיבה זו.

פינת ההלכה

רבנו חיבר סדר תפילות לבני נח כדי שמי שרוצה להתפלל יוכל למצוא נוסח מתאים לו, אם אין לו נוסח משלו, או יהיה לו מורה דרך לסדר לו תפילה כלבבו. והנה באחד החיבורים הנדפסים בימינו כתב שאסור לעשות נוסח לעמים שמא יהיו שיחשבו שזה נוסח תפילה ליהודי!

כמה טענות היה לרבנו נגד האיסור האמור: (א) אין זה נוסח קבוע אלא המלצה בלבד ועוד שכתוב בפירוש סידור תפילה לבני נח ולמה נחשוש שייהפך לסידור יהודי. (ב) יונה הנביא נענש על שלא רצה ללמד את נינוה והם התפללו לה'. בית המקדש נקרא בית תפילה לכל העמים (ישעיהו נ"ו ז') "וְהֵבִיאֹתִים אֵל הַר קְדְשִׁי וְשִׁמּוֹזְתִים בְּבֵית הַתְּפִלָּתִי עוֹלְתֵיהֶם וְזִבְוֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל מִזְבְּחוֹ כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים". ושלמה הקדיש בתפילתו בחנוכת המקדש כמה וכמה פסוקים שה' יקבל את תפילת הגוי. רב סעדיה גאון וכן רבי שמואל חופני כתבו כי הגוי חייב בתפילה, ואם כן חובתו ללמדו להתפלל כמו שחייבם ללמדו את מצוותיו (תוספות חגיגה יג' א').

אנו גם מתפללים בכל יום: "יִכִּירוּ וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון לפניך ה' אלוקינו יכרעו ויפולו ולכבוד שמך יקר יתנו". אמנם רבנו בנוסח התפילה שלו כתב אלוקי העולם ולא אלוקינו, מכל מקום אין זה כלל ברור שלא יכול גם הנוכרי לומר אלוקינו יכול לומר כי הבורא הוא אלוקי כל הבריות, ואם כן גם הגוי יכול לומר כי הוא מודה באלוקותו, ומתפלל אליו. וכשמתפלל ודאי אז הוא מושגח יותר מאשר בלא תפילה.

כיוון שאין לו איסור ברכה לבטלה, ממילא כל שבח לה' הוא יכול לומר אפילו בנוסח ברכה, ואולי גם בקשה על קרבנות ישראל, ובפרט שיש גם לו תועלת מהקרבנות כמו שאמרו רז"ל אילו ידעו הגויים כמה מועיל המקדש להם, הם היו מעמידים שומרים עליו. יתכן שאפילו ברכות התורה הוא יכול לברך, משום שחייב במצוות ואם לומד את מצוותיו נחשב ככהן גדול, וכעין ברכת הנשים על התורה. ויש שפע בעולם בזכות התורה.

מותר לו לומר ברכות בגילוי ראש, [ובמקומות המטונפים מסתבר שאסור גם לו מפני כבוד הדברים אף שלא מצינו שיש לו איסור בזה].

ואלו שטענו אל לנו ללמד אותם לברך שלא יגרום הדבר קטרוג על יהודים שאינם מתפללים, וגם אם חלילה עלול הדבר להביא קטרוג הלא הקב"ה לא קיבל טענות יונה וכעס עליו, ואנו אין לנו אלא לדאוג לכבוד שמים, ולא להתחשב בטענות כגון דא. והשומע ברכה מגוי צריך לענות אחריו אמן (שו"ע או"ח).

התורה בתקציב, היא זוכה לברכה לא מובנת בדרך הטבע אלא היא מתנת שמים בגלל העזרה שנותנת לעולם התורה. הדבר החל באופן מיוחד בעת שלטונו של מנחם בגין שרצה להשוות את תלמידי הישיבה ללומדים באוניברסיטה ורק הרב שך לא הסכים, כדי לא להיות תלויים בהם. וכאשר הממשלה תשתנה והיחס ישונה עלולים הישיבות להיקלע למצב קשה.

ראייה לדבר היא מציאת מרבצי הגז שתרמו תרומה גדולה לכלכלת המדינה שמש מורה על הקשר ללימוד התורה; מרבץ הראשון הגדול קרוי תמר שם לא רגיל לדבר המצוי בלב ים אבל רבותינו למדו (ברכות פרק ראשון) שהשמות הם ניתנים בהשגחה שמימית. והשני לוותן, על תמרים נאמר (פסחים פ"ז ב') הבורא הגלה אותנו לבלב ששם מצויים תמרים ונאכל מהם כדי ללמוד תורה. ועל סעודת הלויתן ביאר הגר"א בספר אבן שלמה; שהוא התפשטות החכמה לעתיד לבוא. [אולי נבחר הלויתן לתאר זאת כיוון שהוא היצור הגדול בין הנבראים].

זכינו שכיום מרכז התורה הוא בארץ ומתקיים הכתוב (ישעיהו ב' ג') "וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר הַשֵּׁם אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וִירֹנֵנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶה בְּאֲרוֹזֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבֶּר הַשֵּׁם מִירוּשָׁלַם", כמו זוכה העולם במקביל לשפע המצאות המועילות מאד לעולם, כי כאמור הרוחניות משפיעה על הגשמיות ובעיקר לימוד התורה. לעתיד לבוא יצאו מים מהמקדש לתקן את המקומות המקולקלים כמו ים המלח. וכן נאמר בגמרא מסכת תענית שהגשם שבא לעולם תחילה הוא בא לארץ ישראל ומכאן זה זוכה גם חוץ לארץ. התורה נמשלה למים ככתוב (ישעיהו נה' א'): "הוֹי כָּל צִמָּא לָכוּ לַמַּיִם וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ כֶּסֶף לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ וְלָכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶּסֶף וּבְלוֹא מוֹזִיר יֵין וְזוֹלָב". ככתוב (דברים לב' ב') "יִעֲרַף כַּמָּטָר לִקְוֵי תוֹלַב כַּטַּל אֲמַרְתִּי כִשְׂעִירִם עָלַי דָּשָׂא וְכַרְבִּיבִים עָלַי עֵשֶׂב". מסתבר שזו הסיבה שהרבה מאד המצאות המועילות לעולם במים שבאות מארץ ישראל זה בזכות התורה שנמשלה למים וגשם וככתוב (תהלים נ"ב) "מִצִּיּוֹן בֹּכֵלֵל-יְהוָה - אֱלֹהֵים הוֹפִיעֵנִי". ודרשו רז"ל שכל מקור השפע בעולם הצומח מקורו בארץ, ומסתבר שכן הוא גם בשאר הדברים.

קישוט נוסף ליום זה עשבים מדיפים ריח נעים להזכיר כי כל דיבור שיצא מפי ה' מילא את העולם ריח בשמים. הריח מסמל את הרוחניות כאמור (ברכות פרק ו'): מניין שמברכים על הריח שנאמר כל הנשמה תהלל י-ה איזה דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף? זה הריח. מעמד הר סיני הועיל לא רק לעם ישראל אלא לעולם כולו, ואכן בימינו הצלחות הארץ משפיעות על העולם כולו, מכאן יוצא לעולם הנכרי הוראות לבני נח, נכרים רבים באים לארץ ללמוד ונפגשים עם תלמידי חכמים ומושפעים לטובה, כך שמעמד הר סיני שנמשך ללא הפסק שהשפיע אז ממשיך להשפיע, וזו משמעות הריח הטוב ככתוב (שיר השירים א')

תשובות לשואלים

לא תתאוה אף בלב ובמחשבה לא הוזכר. ובלוחות השניים טעם השבת: "וזכרת כי עבד היית וכן איסור תאוות הלב. וסיבת הדבר: לוחות הראשונות הדיברות נאמרו גם בשבעים לשון, כדי שכל האומות ישמעו אותן כאמור (שבת פח' ב'). אבל אחר חטא העגל נשברו הלוחות האלו, והעגל היה חצי שור חצי חמור (הזוהר) היינו אסלם ונצרות והם עשו להשפיע על העולם כדברי הרמ"ב הלכות מלכים, ובזמן המשיה שהעולם יתוקן מבלי האומות, יחזרו הלוחות הראשונים למקומם, ואולי אף יצמדו השברים והיו לאחד.

בימינו ישנה דוגמה לאמור: עם ישראל איבד את מעלת קבלת התורה שהיה נעשה כנגד עשיו ונשמע כנגד ישמעאל. והלוחות נשברו ביי"ז תמוז תאריך זה הפך לחורבן ירושלים פעמיים (לפי הירושלמי ולפי הבבלי חורבן ירושלים הראשון היה בט' תמוז).

והנה כפי שכתב הגר"א בפרשת בלק: באחרית הימים יקום לתחיה נבוכדנצר ויצטרף לאויבינו! ואכן קם סאדם חוסיין שליט עירק [=בבל] שקרה לעצמו נבוכדנצר השני ובנה כור אטומי להשמיד ולהרוג וקרא לו בשם י"ז בתמוז, והנה בזמן חג השבועות בשנת תשמ"א ישראל השמידה את הכור. והמעגל נסגר; אנו הפסדנו את מעלת השבועות ביי"ז תמוז. והנה אויבינו שרצו לעשות י"ז תמוז חדש איבדו אותו בשבעות כי עולם התורה שגם בארץ החזיר חלק מזכות קבלת התורה. ומהארץ יוצאת השפעה לגויים דבר שמסמל אתמה שיקרה באחרית הימים.

המכון להסרת מכשול איסור תולעים לזיכוי הרבים!

ניתן להזמין הרצאות מהרב שליט"א בעניין תולעים ודרכי הטיפול בהם 054-841-6169

לעילוי נשמת **מישה בן תמרה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.**

תרומות והקדשות: 058-325-8278

ספרי רבנו על המדף:

(1) אור לעמים, (2) אתם עדי,

(3) פירוש של פרשות בראשית ונוח המתאים גם לבני כוח

להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ],

מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-538-3955

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות:

אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבינו:

eeguds@gmail.com

בעלון מס' 31 כתב רבנו שיתכן לבאר את נס בארה של מרים על פי מה שהבורא חנן את היהודים בארץ למצוא דרך להפוך את הלחות שבאוויר למים זמינים בכמות גדולה. אחת הקוראות תמחה למה אנו צריכים בכלל לנסות לבאר נסים הרי נס הוא מופקע מהטבע! התשובה לשאלה הם דברי רבנו הרמב"ן ורבנו בחיי בנושא תיבת נוח, הם הקשו למה נבנתה התיבה הרי היא אינה מסוגלת היתה להכיל את כל הבאים, והיה זה נס, ואם כן ייעשה נס בלא התיבה? מכאן למדו כי עלינו למעט בגודל הנס לקרב אותו לטבע. וקצת ראייה לביאור נס בארה של מרים כמו ההסבר האמור. שהרי במדבר היה אז טל בכמות שכיסה את האדמה לקראת ירידת המן וגם כיסה אותו מפני חולות המדבר, דבר שלא ידוע כמותו. לכן לא רחוק מדבר לחשוב שאולי כמות טל אדירה כזו הייתה נחוצה להיות המים שליוו את ישראל במדבר.

יהודי ירא שמים שעסק בכשרות ופגש הרבה תקלות במרוצת השנים קונן לפני רבנו איך הוא יכול לחיות בצורה כזו?! התשובה שכנראה הקלה עליו הייתה: חז"ל אמרו רוב מצויים אצל שחיטה מומחים הם וסומכים על כך. לא כתוב מי שמצוי אצל שחיטה מומחה הוא! ידעו חז"ל כי תקלות מצויות הן אבל לכן לימדה תורה ללכת אחר הרוב, ולהסתפק בזה כמובן ככל שאפשר למעט בקלקול חייבים לעשות ולא לסמוך על הרוב כשאפשר למעט.

למה תמה רבנו על מי שהורה לתלמידיו כיוון שהיו פקפוקים על כשרות התרנגולים, שעליהם להשתמש רק בבשר הודו! והתמיהה היא: הנה הדבר ידוע כי תרנגול - ההודו הובא ממקסיקו, שם בלבד הוא היה קיים ולכן אין לו מסורת, והשל"ה אף אסר אותו משום שהוא חשש שהוא עוף דורס. לכן החמרה לאכול הודו ולא עוף הוא דבר מוזר ביותר. בתוספות נדה נ' ב' מבואר שגם תערובת בהורים של עוף ממין לא כשר בכל זאת עוף הבוקע מהביצה והוא מין כשר לא מתחשבים בחלק הלא כשר.

תפקיד הלוחות הראשונות

שהם שברי לוחות ומונחים בארון

הלוחות הראשונות שונות בכמה פרטים מהלוחות השניים. השינוי אינו רק בחומר שממנו עשויים הלוחות אלא גם בתוכן; בלוחות הראשונות סיבת שירת השבת היא: "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. וכן האיסור רק לחמוד היינו לקחת נגד רצון הבעלים ואיסור